

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones contra primam conclusionem

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

connaturalizantur actus ad quos movemur ex speciali instinctu Spiritus Sancti, sicut per virtutes morales acquiruntur, vel infusas, actus honesti ordinis naturalis vel supernaturalis, sunt nobis connaturales: Sed propter hanc causam virtutes illæ habent rationem habitûs: Ergo & similiter dona Spiritus Sancti.

Dico secundò, dona Spiritus Sancti distingui realiter à virtutibus infusis, sive theologicis, sive moralibus. Est contra Scotum, Vazquem, Lorcam, & alios, existimantes dona hæc esse ipsamet virtutes infusas, secundum aliquam peculiarem denominationem, vel officium, ratione cuius dicuntur dona.

7. Probatur primò conclusio ex D. Thoma hęc art. 1. in *sed contra*, ubi ex S. Gregorio lib. 1. moralium cap. 14. distinguit septem dona, (quæ dicit significari per septem filios Job) à tribus virtutibus theologicis, quas ait per tres filias Job figuratas esse. Et ex secundo moralium distinguit ea à quatuor virtutibus cardinalibus, quas dicit significari per quatuor angulos domus Job.

8. Probatur secundò ratione fundamentali: Illi habitus distinguntur realiter, qui respiciunt distincta formaliter objecta: Sed virtutes & dona respiciunt objecta formaliter diversa: Ergo distinguntur realiter. Major constat, Minor probatur. Virtutes acquiruntur respiciunt objectum ut dirigibile per regulas prudentiæ acquiruntur; virtutes verò infusæ illud attingunt ut dirigibile per regulas prudentiæ infusæ, modo communi & ordinario: At dona illud respiciunt ut dirigibile modo altiori, nempe per quandam specialem inspirationem & motionem Spiritus Sancti, præter regulas prudentiæ, & præviè ad consilium & deliberationem. Unde Aristoteles lib. 1. moral. cap. de bona fortuna, ait quòd *his qui moventur per instinctum divinum, non expedit consilium secundum rationem humanam, sed quòd sequantur interiore instinctum; quia moventur à meliori principio, quam sit ratio humana*: Atqui objectum ut dirigibile modo altiori supra regulas prudentiæ, distinguitur formaliter ab objecto ut dirigibili solum per regulas prudentiæ: Ergo virtutes & dona respiciunt objecta formaliter distincta.

9. Confirmatur: Habitus quibus aliquid mobile disponitur ad recipiendam motionem ab aliquo superiori motore, debent inter se distingui, juxta motorum distinctionem & qualitatem: Sed homo per virtutes acquiras redditur promptè mobilis à lumine naturæ; per virtutes verò infusas à lumine gratiæ & fidei; & tandem per dona à speciali impulsu & instinctu Spiritus Sancti: Ergo dona debent distingui ab illis virtutibus. Minor est certa, Major verò ex eo constat, quòd omne mobile debeat proportionari suo motori.

10. Tertiò suaderi potest conclusio, & Adversariorum sententia convelli, argumento ad hominem: Cum enim Scotus, Vazquez, & Lorca, contra quos disputamus, non admittant virtutes infusas morales, sed duntaxat theologicas, si dona Spiritus Sancti à virtutibus infusis non distinguerentur, deberent reduci ad virtutes theologicas; seu cum illis identificari: v. g. sapientia, scientia, intellectus, & consilium, ad fidem reduci deberent, seu identificari cum illa; nam cum in intellectu resident, cum spe & charitate, quæ in voluntate subjectantur,

A identificari nequeunt: Sed talia dona non possunt reduci ad fidem, seu cum illa identificari; cum quia fuerint in Christo, in quo non fuit fides; tum etiam, quia (ut infra dicemus) remanent in patria, à qua fides excluditur, utpote cum clara Dei visione impossibilis, ut in tractatu de virtutibus theologicis ostendemus: Ergo dona Spiritus Sancti à virtutibus infusis realiter distinguntur.

S. I I.

Solvuntur objectiones contra primam conclusionem.

B **O**BJECTIONES primò contra primam conclusionem: De ratione habitûs est permanentia: Sed hæc non convenit donis Spiritus Sancti: Ergo illa non sunt habitus. Major patet, Minor verò probatur primò ex D. Gregorio lib. 2. moral. cap. 41. ubi sic ait: *In cunctis fidelibus Spiritus sanctus venit, sed in solo Mediatore semper singulariter permanet*: Ergo dona non habent permanentiam in aliis hominibus à Christo.

Secundò probatur eadem Minor: Prophetiæ dona miraculorum, & aliæ gratiæ gratis datæ, non dantur hominibus permanentem, & per modum habitûs, sed transeuntem, & per modum motionis, ut docet S. Thomas 2. 2. qu. 171. art. 2. Ergo idem de donis Spiritus Sancti dicendum est.

C Probatur tertio: Homo concurrat solum ut instrumentum ad actiones donorum, cum potentia animæ non habeant sufficientem proportionem cum illis: Sed de ratione instrumenti est operari solum per virtutem seu motionem transeuntem, à causa principali impressam: Ergo dona non sunt aliquid in nobis permanens, sed transiens & fluens.

Denique probatur Minor: Habitibus & qualitatibus permanentibus utimur quando volumus: Sed justus donis Spiritus Sancti ornatus & instructus, non potest eorum operationes pro libito exercere: Ergo talia dona non sunt qualitates permanentes & habituales, sed motiones actuales & transeuntem.

Respondeo concessâ Majori, negando Minorem. Ad cuius primam probationem dicendum, Gregorium vel non loqui de donis Spiritus Sancti, sed de gratiis gratis datis, quæ non sunt permanentem & per modum habitûs in fidelibus, sicut in Christo: vel si loquatur de donis, solum intendit quòd illa fuerint in Christo longè excellentiori modo, quàm in aliis, non verò quòd in aliis justis non sint permanentem, modo tamen imperfectiori.

E Ad secundam respondet D. Thomas hęc art. 3. ad 3. concessio Antecedente, negando Consequentiam, & paritatem: dona enim Spiritus Sancti sunt necessaria homini ad salutem; *Prophetia verò (inquit) est de donis quæ sunt ad manifestationem spiritûs, non autem ad necessitatem salutis. Quod discrimen insinuat à D. Gregor. 2. moral. cap. 41. dicente, quòd in illis donis sine quibus ad vitam perveniri non potest, Spiritus sanctus in electis omnibus semper manet, sed in aliis non semper manet.*

Ad tertiam dicendum, de ratione quidem instrumenti proprii & rigorosi esse operari per motionem & virtutem transeuntem; non tamen de ratione instrumenti largi & improprie sumpti;

quo pacto homo se habet ad actiones donorum, A
cum potentia animæ, ut per dona elevata, ha-
beant sufficientem proportionem cum illis. So-
lutio est D. Thomæ hic art. 3. ubi secundo loco
sibi idem argumentum objicit, & respondet,
*quod ratio illa procedit de instrumento, cujus non
est agere, sed solum agi: tale autem instrumen-
tum non est homo, sed sic agitur à Spiritu sancto,
quod etiam agit, in quantum est liberi arbitrij,
unde indiget habitu.*

Ad ultimam respondeo, hoc axioma: *utimur
habitibus quando volumus*: intelligi de habitibus
subditis rationi, & communibus regulis;
non verò de illis qui non subduntur rationi, nec
regulis ordinariis, sed extraordinariis utuntur, B
cujusmodi sunt dona Spiritus sancti: unde ut
homo illis utatur, indiget speciali morione il-
lius; sicut ad actus indeliberatos, qualis est
prima intentio finis, debet specialiter moveri à
Deo, absque prævio consilio & deliberatione
rationis, ut docet Aristoteles lib. 7. moralium
Eudimiorum cap. 18. & D. Thomas supra qu. 9.
art. 4.

S. III.

*Diluuntur alie objectiones contra secundam con-
clusionem fieri solita.*

13. **O**BJICIES primò contra secundam con-
clusionem: Idem præstant virtutes theo-
logicae, & morales infusæ, quod dona: Ergo non
distinguntur realiter inter se. Consequentia patet,
Antecedens verò probatur. Dona per nos ha-
bent disponere animam ad recipiendam motio-
nem Spiritus sancti: Sed hoc idem præstant vir-
tutes theologicae, & morales infusæ; cum enim
homo non possit actus illarum virtutum elicere,
nisi Spiritu sancto movente, inspirante, & il-
luminante, eo ipso quòd illa disponunt & com-
plent potentias animæ ad actus supernaturales
elicendos, etiam illas disponunt ad recipien-
dam motionem, inspirationem, & illuminationem
Spiritus sancti: Ergo &c.

14. **R**espondeo negando Antecedens, ad cujus D
probationem dicendum, quòd licet virtutes
theologicae, & morales infusæ, disponant ani-
mam ad recipiendam motionem Spiritus san-
cti, diversimodè tamen à donis, nam dona
illam disponunt ad motionem Dei specialem,
quæ homo à Deo movetur, non medio consilio
& deliberatione, sed divino instinctu; virtutes
verò theologicae, & morales infusæ, illam dis-
ponunt ad recipiendam motionem Spiritus san-
cti communem & ordinariam intra ipsum or-
dinem supernaturalem, per quam scilicet ho-
mo natus est moveri supposito consilio & deli-
beratione rationis. Unde D. Thomas hic art. 1.
ad 4. *Sapientia dicitur intellectualis virtus, se-
cundum quod procedit ex judicio rationis: di-
citur autem donum, secundum quod operatur
ex instinctu divino.*

15. **O**bjicies secundo: Virtutes infusæ, & dona
versantur circa eandem materiam, v. g. fortitu-
do ut est donum, & ut est virtus; similiter fides
& intellectus respiciunt eadem objecta: Ergo
non distinguntur inter se realiter.

Respondeo virtutes infusæ & dona respicere
quidem eandem materiam, sed modo valde di-
verso; nam dona eam attingunt sub motivo lon-
gè altiori, nempe ut subest mensuræ excedenti
modum rationis.

16. **I**nstabis: Ad attingendum aliquid sub moti-
vo altiori non requiritur nova virtus, sed suffi-
cit quòd eadem fiat intensior, minimè verò
quòd distingatur specie ab ea quæ potest tan-
tùm attingere illud sub motivo inferiori & mi-
nùs arduo: Ergo illa ratio non convincit dona
distingui realiter à virtutibus infusis, sed ad
summum accidentaliter, sicut virtus intensa
distinguitur à remissa.

Respondeo distinguendo Antecedens: Ad
attingendum aliquid sub motivo altiori, non
requiritur nova virtus &c. quando motivum
altius & minùs arduum sunt intra eandem ra-
tionis mensuram dirigentem, concedo Ante-
cedens: secùs, nego Antecedens. Motivum au-
tem, sub quo attingitur objectum per dona Spi-
ritus sancti, est extra lineam, mensuræ motivi,
sub quo attingitur per virtutes infusæ: quia istæ
respiciunt objectum, ut modo humano (intra
ordinem tamen supernaturalem) attingibile;
dona verò respiciunt illud ut attingibile supra
omnem modum humanum.

17. **D**ices: Etiam in virtutibus theologicis inter-
dum contingit aliquem operari præter commu-
nem & ordinariam modum, ut cum aliquis ex
charitate animam suam tradit pro amicis; vel
tam perfectam habet fidem, ut ea sufficiat ad
montes transferendos, & miracula patranda:
Ergo non solum dona, sed etiam virtutes su-
pernaturales & infusæ, respiciunt suum obje-
ctum, ut supra omnem modum humanum at-
tingibile.

Respondeo quòd quando virtutes theologicae
actus aliquos heroicis & extraordinarios eli-
ciunt, adjuvantur à donis Spiritus Sancti, quia
sola ratio cum virtutibus illis non sufficit ad ta-
les actus elicendos. Unde cuilibet virtuti theo-
logicae aliquid donum correspondet; Fidei enim
correspondent Intellectus & Scientia, ut docet
S. Thomas 2. 2. qu. 8. & 9. Spei donum timoris,
ut docet qu. 19. & Charitati donum Sapientiae,
ut asserit qu. 45.

S. IV.

Corollaria notatu digna.

18. **E**X dictis inferes primò, dona in communi
esse posse defini, seu describi: Dona sunt
bonæ qualitates mentis à Deo infusæ, quibus
nullus malè utitur, & quibus rectè vivitur, re-
ctitudine operationis quæ est supra omnes regu-
las prudentiæ, tam acquisitæ, quàm infusæ,
ex peculiari instinctu & inspiratione Dei. Vel
aliter: Dona sunt dispositiones ad optimum, ex-
cedens regulas ordinarias cujuscumque pru-
dentiæ.

19. **I**nferes secundo, dona Spiritus sancti esse ho-
mini necessaria ad salutem. Ut enim discurrit S.
Thomas hic art. 2. quod imperfectè habet natu-
ram aliquam, vel formam, aut virtutem, non
potest per se operari, nisi ab altero moveatur; si-
cut luna, in qua est imperfectè natura lucis,
non illuminat, nisi illuminata à Sole: Sed virtu-
tes theologicae, & morales infusæ, imperfectè
informant animam rationalem: Ergo per illas
non ita perficitur homo in ordine ad ultimum fi-
nem, quin semper indigeat moveri quodam su-
periori instinctu Spiritus sancti, subindeque
donis illius, quæ animam ad motionem illam
disponant.

20. **I**nferes tertio, dona Spiritus sancti non pos-
se